

מעקב הומניטארי

השטח הפלסטיני הכבוש

ינואר 2007

גיליון 9

נושאים עיקריים

השנה החדשה נפתחה במספר התפתחויות חיוביות, כולל העברה חלקית מצד ישראל של תקבולי המיסים והמכסים הפלסטיניים לרשות הפלסטינית (רש"פ). כמו כן, שביתה בת 14 חודשים של עובדי הרש"פ באה לסיומה וישראל הכריזה על כוונתה לבצע הקלות תנועה ברחבי הגדה המערבית. ואולם, פרץ חדש של עימותים פנים פלסטיניים ברצועת עזה, הריסת מספר גבוה של מבנים פלסטיניים בגדה המערבית על ידי ישראל וההגבלות הקשות על תנועת פלסטינים בגדה המערבית שנשארו בעינן, לא הותירו דבר מאופטימיות.

אלימות פנימית

התפרצות של גל אלימות קשה בין פלגים פלסטיניים יריבים ברצועת עזה הותיר 56 חללים (עשרה מהם ילדים) ו-24 פצועים. שניים נוספים נהרגו ו-12 ניפצעו בגדה המערבית. מספר ההרוגים הפלסטינים בחודש ינואר עומד על כמחצית מספר ההרוגים מאלימות פנימית במהלך השנים 2005 ו-2006. יתר על כן, נרשמו כ-35 תקריות חטיפה בשטחים הכבושים לצד 85 מקרים של התקפה על רכוש פרטי.¹

התגברות מעשי האלימות הפנימית העצימה את תחושת חוסר הבטחון של אזרחים פלסטיניים² וכירסמה באמון של הם ביכולתם של כוחות הבטחון של הרש"ם ושל המשטרה הפלסטינית להשליט ולקיים חוק וסדר.³ הרש"פ יחד עם ישראל ככוח הכובש בשטחים אחראים להגן על התושבים הפלסטינים מפני פעולות של אלימות פנימית ומפני הפרות של זכויות האדם.⁴

הריסות מבנים

בחודש ינואר נרשמה עליה בהריסות מבנים, בעיקר בנפות בית לחם וירושלים. מתוך כלל 19 המבנים שנהרסו בחודש זה, 14 היו בתים פרטיים, בהשוואה ל-54 בתים פרטיים שנהרסו בגדה המערבית ובירושלים המזרחית במהלך כל שנת 2006. (ראו הרחבה במיקוד איזורי)

הגבלות תנועה

ראש ממשלת ישראל מר אהוד אומרט הכריז בחודש ינואר על כוונתו להפעיל הקלות בתנועת הפלסטינים בגדה המערבית, ואולם מעט מאד הקלות ניצפו הלכה למעשה. התנועה בגדה המערבית נותרה קשה יותר באורח משמעותי מאשר לפני שנה.

הגבלות התנועה על מבקרים בשטחים הכבושים עליהם הוכרז בינואר 2007 טרם יושמו וחוקיותן מוטלת בספק. ההגבלה הראשונה עוסקת בצו האוסר תנועת פלסטינים תושבי הגדה המערבית בכלי רכב הרשומים בישראל. פלסטינים עובדי האו"ם והעובדים באירגונים בינלאומיים והמחזיקים בתעודות זהות של אירגונים אלה הרשומים כחוק בישראל יהיו פטורים מאיסור זה.⁵ הצו השני החדש דורש מזרים לבקש מראש ויזה לצורך ביקור בגדה המערבית.⁶ הדבר יקשה על תושבים זרים להיכנס לגדה המערבית, למרות שצה"ל טוען כי אפשר יהיה לשאת ולתת על קבלת ויזות בבית אל. (משרד התאום והקישור הישראלי הראשי בגדה המערבית).

המשבר הפיסקלי של הרש"פ

בחודש ינואר העבירה ישראל למשרד הנשיא אבו מאזן 136 מיליון דולר אמריקאי מתקבולי המיסים והמכסים הפלסטיניים אותם מעכבת ישראל (מתוך סכום כולל הנאמד בכ-600 מיליון דולר אמריקאי). זהו הסכום הראשון שהועבר על ידי ישראל לפלסטינים מאז הבחירות למועצה המחוקקת הפלסטינית שנערכו בינואר 2006. כ-36 מיליון דולר שולמו על חשבון חוב של הרש"פ לבתי חולים בירושלים. והיתרה שימשה לתשלום חלק ממשכורות עובדי הרש"פ ולהחזר חובות הממשלה הפלסטינית למגזר הפרטי.

סיום השביתה במגזר הציבורי

כתום שביתה פתוחה שהחלה ב-2 בספטמבר 2006 חזרו עובדי הרש"פ לעבודתם ב-14 בינואר. השביתה באה בתגובה לאזלת ידה של הממשלה הפלסטינית החדשה לשלם באורח סדיר ושוטף את משכורות העובדים מאז מרץ 2006. השביתה באה אל קיצה עם חתימת הסכם בין איגוד עובדי המגזר הציבורי לבין הרש"פ. משמעות הדבר היא כי שירותי ציבוריים חיוניים המצויים בשליטת הרשות, כגון מערכות הבריאות והחינוך חזרו לתפקד. הדבר משחרר את התושבים הפלסטיניים מהוצאות כספיות גבוהות שאינן מצויצ בהישג יד בעבור שירותי בריאות פרטיים ומאפשרים לילדים לחזור לספסל הלימודים. למרות האמור לעיל, מצבה הפיננסי המעורער של הרשות פירושה כי השביתה עלולה להתחדש בעתיד.

האוכלוסיה הפלסטינית – פרופיל דמוגרפי

על פי תחזיות של הלשכה הפלסטינית המרכזית לסטטיסטיקה – פלמ"ס (PCBS)

ישנם 10.1 מיליון פלסטינים:

3.95 מיליון פלסטינים חיים בשטחים הכבושים- כולל ירושלים המזרחית (39.2%)
1.1 מיליון פלסטינים חיים במדינת ישראל (11.2%).
2.8 מיליון פלסטינים חיים בירדן (27.7%).
1.6 מיליון פלסטינים חיים במדינות ערב אחרות (16.2%).
0.57 מיליון פלסטינים חיים במדינות אחרות (5.7%).

התפלגות גאוגרפית

2.5 מיליון פלסטינים חיים בגדה המערבית, כולל ירושלים המזרחית (63%)
1.5 מיליון פלסטינים חיים ברצועת עזה (37%)

התפלגות לפי גיל:

45.7% מהאוכלוסיה בשטחים הכבושים מתחת לגיל 15
52.3% מהאוכלוסיה מתחת לגיל 18
3% מהאוכלוסיה מעל גיל 65

נתונים דמוגרפיים נוספים:

ילודה: 36.7 לידות ל-1000 נפש
תמותה: 3.9% תמותה ל-1000 נפש
פיריון: (2003) 4.6 לידות לאישה
תוחלת חיים בלידה: גברים: 71.7; נשים 73.0

האוכלוסיה הפלסטינית – פרופיל דמוגרפי

על פי תחזיות של הלשכה הפלסטינית המרכזית לסטטיסטיקה – פלמ"ס (PCBS)

ישנם 10.1 מיליון פלסטינים:

3.95 מיליון פלסטינים חיים בשטחים הכבושים- כולל ירושלים המזרחית (39.2%)
1.1 מיליון פלסטינים חיים במדינת ישראל (11.2%).
2.8 מיליון פלסטינים חיים בירדן (27.7%).
1.6 מיליון פלסטינים חיים במדינות ערב אחרות (16.2%).
0.57 מיליון פלסטינים חיים במדינות אחרות (5.7%).

התפלגות גאוגרפית

2.5 מיליון פלסטינים חיים בגדה המערבית, כולל ירושלים המזרחית (63%)
1.5 מיליון פלסטינים חיים ברצועת עזה (37%)

התפלגות לפי גיל:

45.7% מהאוכלוסיה בשטחים הכבושים מתחת לגיל 15
52.3% מהאוכלוסיה מתחת לגיל 18
3% מהאוכלוסיה מעל גיל 65

נתונים דמוגרפיים נוספים:

ילודה: 36.7 לידות ל-1000 נפש
תמותה: 3.9% תמותה ל-1000 נפש
פיריון: (2003) 4.6 לידות לאישה
תוחלת חיים בלידה: גברים: 71.7; נשים 73.0

הארגונים הבאים, בהם סוכנויות או"ם, ארגונים בינלאומיים, וארגונים המעורבים בארגון קבוצות עבודה סיפקו מידע לדו"ח: United Nations Children's Fund (UNICEF), United Nations Development Program (UNDP), United Nations Educational Scientific and Cultural Organization (UNESCO), United Nations Food and Agricultural Organization (FAO), United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), United Nations Office for the High Commissioner of Human Rights (OHCHR), United Nations Population Fund (UNFPA), United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East (UNRWA), United Nations Special Coordinator for the Middle East Peace Process (UNSCO), World Food Program (WFP), World Health Organization (WHO), Al Haq, Badil, Save the Children (UK), Defence of Children International – Palestine Section (DCI-PS), Oxfam GB, Palestine Hydrology Group (PHG) and members of the Temporary International Mechanism. (TIM).

מיקוד איזורי

הגדה המערבית כולל ירושלים המזרחית

הריסות מבנים ועקורים פנימיים

נרשמה עליה במספר צווי ההריסה שצה"ל הנפיק לאוכלוסיה הפלסטינית בנפות בית לחם וירושלים. בנפת בית לחם, קיבלו תושבי ואדי רחאל המתגוררים בקבת תוואי הגדר, קבלו ב-1 בינואר וב-1 בפברואר 4 צוים להריסת בתים. תושבים המתגוררין באיזור ג'בל אל-דיק בבית סאחור קבלו 6 צווי הריסה ועוד 5 צווי איסור בניה. מספר צווי ההריסה המחולקין בירושלין המזרחית נמצא במגמת עליה. ב-30 בינואר נהרסו 5 בתים בירושלים המזרחית בשכונות אל-תור אל-עזארייה ובית חנינא והדבר הביא בן לילה לגירושם של 45 בני אדם מבתיהם. 64 בני אדם איבדו את ביתם בחודש ינואר עקב מדיניות הענישה בה נוקטת עיריית ירושלים כנגד תושבי פלסטינים הבונים ללא היתרי בניה, אותם קשה לפלסטינים להשיג בכל עת, גם כאשר בעלותם על האדמה מוכחת ומעוגנת במסמכים הדרושים.

צווי ההריסת הבתים, לצד צווי הפקעת אדמות שהוצאו עלידי שלטונות ישראל לצורך בניית הגדר והתשתיות הנילוות, התנחלויות וכבישים עוקפים, יוצרים דור חדש של עקורים פנימיים (IDP). בקטגוריה של האנשים הפגיעים ביותר מצוים אלו המתגוררים בקרבת תוואי הגדר.⁷ לדוגמא, בירושלין המזרחית 17% מהאנשים שעברו דירה מאז 2002 עשו כן בגלל השפעת הגדר והתשתיות הנילוות לה. באיזורים עליהם הכריזה ישראל כ"איזורין סגורים" בין הגדר והקו הירוק במערב הגדה, 20% מהמשיבים לסקר ענו כי חלק מבני הבית נאלצו לצאת מבתיהם.⁸ קהילות רבות מצויות בסכנת עקירה כתוצאה מצוים צבאיים המכריזים על איזורים שונים כ"שטחים סגורים", - בעיקר קהילות של בדואין בבקעת הירדן ובסמוך להתנחלות מעלה אדומים.

עידכון על מצבת המכשולים הפיזיים החוסמים תנועה פלסטינית בגדה

הודעת המת"ק הישראלי בנפת שכם על סגירת המחסום המסחרי שפעלה בשיטת "גב-אל גב" בעווארתה בפני משאיות ישראליות ניכנסה לתוקף. אין עוד אפשרות להוציא ולהכניס סחורות משכם דרך מעבר זה, ושיטת הגב אל גב פועלת עתה במחסום טייבה שלייד טולכרם. סוחרים פלסטיניים יאלצו להשתמש בדל חליפית על מנצלהגיע למחסום גב אל גב בטייבה על מנצ לייבא סחורות מישראל וליצא אליה. לדברי איגוד נהגי המשאיז בשכם, הנסיעה בדרך העוקפת לטייבה תעלה את עליות הנסיעה בכ-30% - 25 משום שמשאיות פלסטיניות יסבלו מעיכובים ממושכים יותר בדרך בין שכם לטייבה עקב הצורך לעבור דרך שלושה מחסומים. בנוסף לכך, ההמתנה במחסום טייבה תהיה ממושכת יוצר משום שמחסום זה משרת לא רק את העיר שכם כי אם גם את קלקיליה, טולכרם וסלפית.

ה"מיני חומה" שנבנתה לאורך כביש 317 וכביש 60 בדרום נפת חברון עודנה עומדת על תילה למרות פסיקת בית הדין הגבוה לצדק מחודש דצמבר שהורה על פירוקה תוך שישה חודשים. חסימת כביש זו מקשה מאד על רועי צאן פלסטיניים לרעות את עדריהם ועל חקלאים פלסטיניים המבקשים לחרוש תא שדותיהם כהכנה לקראת האביב. צה"ל משתמש בחסימות בטון כדי לבצר את הסגרים לאורך כביש 60. תופעה זאת מעוררת את החשש מפני האפשרות שכאשר חסימת הכביש תפורק יחידות הבטון המרכיבות אותה ישמשו לביצור סגרים אחרים.

רצועת עזה

חודשי החורף הביאו לעליה בביקוש לחשמל. מאז השבוע האחרון של חודש דצמבר 2006 הפכו הפסקות חשמל שנמשכו בין שעתיים ועד 36 שעות לדבר שבשגרה בצפון הרצועה

ובחלקים מסוימים של העיר עזה. הפסקות החשמל משמבשות גם את אספקת המים לבנינים רבי קומות בהם נעזרים במשאבות חשמל להעלאת המים לקומות הגבוהות.

הפסקות חשמל אלה, שהן חסרות תקדים ברצועה, התרחשו בעיקבות הפצצת תחנת הכוח העזתית על ידי ישראל ב-28 ביוני 2006. למרות קבלת שנאים חדשים דרך מצרים בנובמבר 2006, יכולת אספקת החשמל הנוכחית ברצועה נופלת ב-30% לעומת המצב ששרר לפני ההפצצה.

חקר אירוע: אל-עקבה הכפר אל עקבה השוכן בבקעת הירדן עומד בפני סכנת חורבן עקב הימצאותו באזור שהוכרז על ידי ישראל כשטח צבאי סגור, בדומה למרבית שטחה של בקעת הירדן. ב-10 בינואר קיבלו התושבים שני צווי הריסה חדשים – אחד לבית והשני לברכת השקיה. בכך עלה מספר המבנין המצויים בסכנת הריסה ל-21 מכלל 35 המבנים המצויים בכפר. מ-1967 ועד יוני 2003 הכפר היה ממוקם בתוך בסיס צבאי ו-50 מבני הכפר ניפצעו כתוצאה מירי של צה"ל והתפוצצות של תחמושת נפל (UXO) בעת תמרונים של צה"ל בתוך ומסביב לכפר.

מרבית צווי ההריסה נמצאים בהליכים משפטיים. במידה וינתנו פסקי דין להריסת המבנים התושבים יאלצו לעקור מכפרם ולחיות באוהלים. לא יהיו להם מרפאה, מסגד, גן ילדים וגם ישובים סמוכים הנהנים משרותי בכפר זה יסבלו מעקחרתו.

המקור: צוות OCHA, ינואר 2007.

הגנה על אזרחים

בחודש ינואר נשרמה ירידה קלה במספר ההרוגים הפלסטינים מידי כוחות צה"ל (12 חללים) בהשוואה לדצמבר 2006 (15 חללים). זוהי ירידה משמעותית ביותר מאז פתח צה"ל במבצע גשמי קיץ ברצועה ביוני 2006 (ביוני וביוולי 2006 נהרגו 220 פלסטינים בגדה וברצועה) לעומת זאת נרשם גידול במספר הפצועים הפלסטיניים – 104 פצועים בחודש ינואר לעומת 73 בחודש דצמבר, 89 מתוכם בגדה המערבית.

מספר הניפגעים בגדה המערבית היה גבוה יותר בינואר מאשר ברצועת עזה. פשיטה של יחידת מסתערבים למרכז רמאלה ב-4 בינואר, מלווה בשיירה של רכבים משוריינים ובבולדוזר במטרה לערוך מבצע חיפושים ומעצר של מבוקשים הביא למותם של 4 ולפציעתם של 19 פלסטינים. שלשה אזרחים ישראלים נהרגו ואדם נוסף ניפצע על ידי מפגע מתאבד פלסטיני בעיר הדרומית אילת.

מבצעי החיפוש והמעצרים

בחודש ינואר נרשמה ירידה של 19% במספר מבצעי החיפוש והמעצרים אותם אורך צה"ל בגדה המערבית בדרך שגרה, לעומת חודש דצמבר 2006. מרבית המבצעים בוצעו בנפות בית לחם, חברון, שכם ורמאללה. בסה"כ בוצעו 431 מבצעי חיפוש ומעצרים – כולם בגדה המערבית - ובמהלכם נעצרו או עוכבו לחקירה סה"כ 494 פלסטינים, מתוכם 483 בגדה המערבית.

איוש מחסומים על ידי חברות אבטחה פרטיות

לפחות חמישה מחסומים עיקריים המצויים בתוככי הגדה המערבית מאוישים ומופעלים על ידי חברות אבטחה פרטיות שנשכרו על ידי משרד הבטחון.⁹ בעוד לממשלת ישראל החובה והאחריו להגן על אזרחיה, פעולותיה חייבות לעלות בקנה אחד עם התחייבותיה החוקיות הבילאומיות.¹⁰ על פי הצעדים שננקטו עולה החשש כי המחסומים הופכים למעברי גבול אזרחיים תחת השארותם בבחינת מנגנון צבאי הפועל באופן זמני בשטח כבוש וכי הדבר עלול להביא לסיפוח דה-פקטו של שטחי הדרה המערבית. מיסומים אלה כמו גם המשך בניית הגדר בגדה המערבית, דומה כי הם מטילים בספק את האפשרות הממשית כי המדינה הפלסטינית הכתידית תהנה מרציפות טריטוריאלית¹¹ והדבר מטיל סימן שאלה על מימוש זכות ההגדרה העצמית של הפלסטינים.¹²

מקורות ורציונאל

שלושה גורמים חברו יחד ותרמו להיווצרות המשבר ההומניטרי בשטחים הכבושים:
1. העדר הגנה על אזרחים והתגברות האלימות. 2. הכבדת הגבלות על התנועה בשטחים ו-3. המשבר הפיננסי והמוסדי שפקד את הרשות הפלסטינית (רש"פ) בעיקבות ניצחונה של תנועת החמאס בבחירות למועצה המחוקקת הפלסטינית (PLC) שנערכו בינואר 2006.

OCHA עוקבת אחר ההתפתחויות בשטחים הכבושים ומדווחת מדי חודש על נושאים של הגנה על אזרחים ועל הגבלות התנועה בשטחים הכבושים מאז 2002. ואולם, בעיקבות ההידרדרות החדה במצב ההומניטארי השורר בשטחים, חברו יחד מספר סוכנויות של האו"ם ואירגונים לא ממשלתיים שהשתתפו בפניה המושלבת לגיוס תרומות (CAP) 2006 והפיקו יחדיו את **המעקב ההומניטארי**. זהו פירסום חודשי ובו מעקב שיטתי אחר ההתפתחויות בשטח תוך התמקדות במדדים ההומניטאריים עיקריים בסקטורים הבאים: הגנה על אזרחים, הגנה על ילדים, תנאים סוציו-אקונומיים בריאות, כולל תמיכה פסיכו-סוציאלית, בטחון במזון, חקלאות, חינוך, מים ותברואה. דיווח זה כולל גם מידע על הגבלות תנועה וחופש גישה ההומניטארי, כולל מעקב אחרי התחייבויות ברטיני משנת 2002.

המעקב ההומניטארי מסתמך על החלטות מוצעת הבטחון, ההכרזה האוניברסאלית על זכויות האדם, החוק ההומניטארי הבינלאומי (IHL) הסכם המעברים (AMA) ושואב מהם את הסטנדרטים לניטור מדדי ההגנה, הגישה וחופש התנועה. המגזרים השונים קבעו את העקרונות ההומניטאריים המקובלים כנקודת התייחסות התחלתית ופיתחו מדדים שבאמצעותם ניתן לאמוד את המצב ההומניטארי במצב של קונפליקט ממושך ומתמשך, כמו זה השורר בשטחים הכבושים.

המעקב ההומניטארי משתמש בשילוב של מדדים ההומניטאריים, בתצפיות שדה מאוששות, ובדיווחים ממקורות מוסמכים על המצב הסוציו-אקונומי וההומניטארי השורר בשטחים הכבושים, על מנת לנתח באמצעותם את המצב. בכוחן של שיטות מגוונות אלה לספק נקודות מבט שונות על המצב השורר בשטחים. המדדים ההומניטאריים חושפים שינויים בטווח הרחוק יותר, כמו גם הסתמנות של מגמות חדשות מדי חודש. תצפיות השדה ממחישות סימנים של מתח שעשוי להצביע על שינויים עתידיים. דו"חות מספקים מידע ספציפי בנושאים ממוקדים או מתארים את התמונה הרחבה יותר על הנעשה בשטחים הכבושים.

לקריאת הדו"ח המלא של חודש ינואר 2007 בשפה האנגלית פנו ל:

http://www.ochaopt.org/documents/oPt_Humanitarian_Monitor_Jan_07.pdf

לקריאת דו"חות נוספים של OCHA אנא פנו לאתר: www.ochaopt.org

אחריות בדין – רשומת נזקים מטעם האו"ם

ב-15 בדצמבר 2006 העצרת הכללית של האומות המאוחדות קבלה ברוב גדול החלטה להקים "רשומת נזקים שהסבה בניית הגדר בשטח הפלסטיני הכבוש"¹³

אלימות ופגיעה ברכוש פרטי

מצב סוציאקונומי

שיעורי עוני הנמדדים במונחי צריכה - נתוני שנתיים של הפלמ"ס

השנה	הגדה המערבית	רצועת עזה	סה"כ בשטחים הכבושים
1998	14.5%	33%	20.3%
2001	16.2%	41.9%	23.6%
2003	30.9%	44.7%	35.5%
2004	19.8%	37.2%	25.6%
2005	22.3%	43.7%	29.5%
2006	אין נתונים	אין נתונים	אין נתונים

סקר כוח העבודה מטעם הפלמ"ס – רבעון 4 – 2006

התלות ברשות הפלסטינית (כספק עבודה) גדלה: ברחבי השטחים הכבושים ישנם 152,834 המועסקים כשכירים במוסדות הרשות.

שכירים אלה מהווים:

- 21.3% מכלל המועסקים בפועל בשטחים הכבושים
- 14.5% מכלל המועסקים בגדה המערבית
- 40.7% מכלל המועסקים ברצועת עזה
- 8.2% מכלל כוח העבודה ברצועת עזה.

בשנה האחרונה העוני העמיק בקרב עובדי הרשות הפלסטינית. על פי סקר שנערך על ידי אוניברסיטת ג'נבה והמתבסס על בדיקת תפישות, העוני בקרב עובדי הרשות העמיק מ-37% בחודש יולי 2005 לכדי 46% במאי 2006.

מקורות ורציונאל

שלושה גורמים חברו יחד ותרמו להיווצרות המשבר ההומניטרי בשטחים הכבושים:
1. העדר הגנה על אזרחים והתגברות האלימות. 2. הכבדת הגבלות על התנועה בשטחים ו-3. המשבר הפיננסי והמוסדי שפקד את הרשות הפלסטינית (רש"פ) בעיקבות ניצחונה של תנועת החמאס בבחירות למועצה המחוקקת הפלסטינית (PLC) שנערכו בינואר 2006.

OCHA עוקבת אחר ההתפתחויות בשטחים הכבושים ומדווחת מדי חודש על נושאים של הגנה על אזרחים ועל הגבלות התנועה בשטחים הכבושים מאז 2002. ואולם, בעיקבות

ההידרדרות החדה במצב ההומניטארי השורר בשטחים, חברו יחד מספר סוכנויות של האו"ם ואיגונים לא ממשלתיים שהשתתפו בפניה המושלבת לגיוס תרומות (CAP) 2006 והפיקו יחדיו את **המעקב ההומניטארי**. זהו פירסום חודשי ובו מעקב שיטתי אחר ההתפתחויות בשטח תוך התמקדות במדדים ההומניטאריים עיקריים בסקטורים הבאים: הגנה על אזרחים, הגנה על ילדים, תנאים סוציו-אקונומיים בריאות, כולל תמיכה פסיכו-סוציאלית, בטחון במזון, חקלאות, חינוך, מים ותברואה. דיווח זה כולל גם מידע על הגבלות תנועה וחופש גישה ההומניטארי, כולל מעקב אחרי התחייבויות ברטיני משנת 2002.

המעקב ההומניטארי הנוכחי מסתמך על החלטות מוצעת הבטחון, ההכרזה האוניברסאלית על זכויות האדם, החוק ההומניטארי הבינלאומי (IHL) הסכם המעברים (AMA) ושואב מהם את הסטנדרטים לניטור מדדי ההגנה, הגישה וחופש התנועה. המגזרים השונים קבעו את העקרונות ההומניטאריים המקובלים כנקודת התייחסות התחלתית ופיתחו מדדים שבאמצעותם ניתן לאמוד את המצב ההומניטארי במצב של קונפליקט ממושך ומתמשך, כמו זה השורר בשטחים הכבושים.

המעקב ההומניטארי משתמש בשילוב של מדדים ההומניטאריים, בתצפיות שדה מאוששות, ובדיווחים ממקורות מוסמכים על המצב הסוציו-אקונומי וההומניטארי השורר בשטחים הכבושים, על מנת לנתח באמצעותם את המצב. בכוחן של שיטות מגוונות אלה לספק נקודות מבט שונות על המצב השורר בשטחים. המדדים ההומניטאריים חושפים שינויים בטווח הרחוק יותר, כמו גם הסתמנות של מגמות חדשות מדי חודש. תצפיות השדה ממחישות סימנים של מתח שעשוי להצביע על שינויים עתידיים. דו"חות מספקים מידע ספציפי בנושאים ממוקדים או מתארים את התמונה הרחבה יותר על הנעשה בשטחים הכבושים.

דו"ח המלא ניתן למצוא נתונים מפורטים במבט חודשי אודות הנושאים הבאים:

- **הגנה על אזרחים** – מספר ההרוגים והפצועים, ישראלים ופלסטינים כתוצאה ישירה מהסכסוך הישראלי-פלסטיני.
- **הגנה על אזרחים** – מספר ההרוגים והפצועים פלסטינים כתוצאה מהעימותים הפנימיים בין הפלגים.
- **הגנה על ילדים** – מספר ההרוגים והפצועים, ישראלים ופלסטינים כתוצאה ישירה מהסכסוך הישראלי-פלסטיני וכתוצאה מעימותים פנים פלסטיניים.
- **אלימות ופגיעה ברכוש פרטי** (אלימות מתנחלים; הריסות בתים)
- **גישה וחופש תנועה** – המכשולים הפיזיים ומשטר הגבלות והיתרי התנועה בגדה וברצועה; יישום הסכם המעברים (AMA) ותפקוד המעברים העיקריים ברצועה.
- **מצב סוציו-אקונומי**
- **זמינות שירותי הבריאות**
- **בטחון במזון**
- **חקלאות**
- **מים ותברואה**
- **תפקוד מערכת החינוך**

לקריאת הדו"ח המלא של ינואר 2007 באנגלית:

http://www.ochaopt.org/documents/oPt_Humanitarian_Monitor_Jan_07.pdf

הערות

- ¹ הנציבות הפלסטינית העצמאית לזכויות האדם, הודעה לעיתונות בערבית, 5 בפברואר 2007
- ² לדוגמא, ראו פרסום של המרכז הפלסטיני לזכויות האדם: " האם אנחנו גאים בכך?", 27 בינואר 2007.
- ³ סקר שנערך בינואר 2007 מצא כי 48% מהפלסטינים מרגישים פחות בטוחים מאז עריכת הבחירות רמועצה המחוקקת בינואר 2006, בהשוואה ל-44% בדצמבר 2006. 26% חוששים באופן כללי משום העדר בטחון למשפחותיהם ואילו 42% חוששים מחמת מאבקי הכוח הפנים פלסטיני ים.ראו בולטין חודשי מינואר 2007 מטעם NEC - Near East Consulting
- ⁴ אירגוני זכויות אדם פלסטיניים ובינלאומיים הביעו את חשש כי הרש"פ איננה מעוניינת ואיננה יכולה לפעול להשלטת חוק וסדר בשטחים, היא עשתה מעט מאד כדי להגן על פלסטינים מפני פגיעה בהם וברכושם והיא מגלה זלזולת יד במניעה, חקירה וענישה של פעולות אלימות. ראו הודעה חתומה על ידי 10 אירגונים פלסטיניים ב-12 בדצמבר 2006; ראו גם הודעה מטעם אירגון Human Rights Watch מיום 6 באוקטובר 2006.
- ⁵ צו בעניין הסדרים בטחוניים(יהודה ושומרון) (מס. 378), 5730, 1970 צו על תנועה ונסיעה (הגבלה על נסיעה ברכב ישראלי) [הוצא על ידי צה"ל].
- ⁶ כניסה של זרים, אזרחימדינוצ שיש להן קשרים דיפלומיים עם מדינת ישראל לתוך הגדה המערבית – הנחיות [פורסם מטעם מתאם פעולות הממשלה בשטחים הכבושים – ללא תיארוך].
- ⁷ ראו: עקורים על ידי החומה, עקירה כפויה כתוצאה מהקמת החומה בגדה המערבית והמשטר הנילווה לה, מחקר גישוש של בדיל, בית לחם, מרכז מידע בדיל ומרכז המעקב אחר עקורים פנימיים, ספטמבר 2006.
- ⁸ ראו: פוליטיקה ביטחון והגדר, תפיסות פלסטיניות, ג'נבה: המכון הגבוה ללימודי פיתוח, נובמבר 2006.
- ⁹ ראו סעיף "מיקוד איזורי" במעקב הומניטרי מחודש דצמבר 2006 באתר OCHA.
- ¹⁰ בהתאם לחוק ההומניטרי הבינלאומי (IHL) ישראל מחויבת להגן על שלומם ועל בטחונם של התושבים המקומיים ולקיים ככל האפשר תנאי חיים נורמליים. החוק הבינלאומי של זכויות האדם דורשת מישראל לכבד, בים היתר, את זכותם של תושבי השטח הכבוש לנוע בחופשיות בשטחם. ראה סעיף 27 באמנת ג'נבה הרביעית, סעיף 13 בהכרזה הבינלאומית של זכויות האדם וסעיף 12 באמנה הבינלאומית של זכויות אזרח וזכויות פוליטיות.
- ¹¹ דיווח של השליח המיוחד, הערה ראשית | בעמ' 16.
- ¹² עיקרון ההגדרה העצמית של האומות, המהווה נידבך מרכזי במגילת האומות המאוחדות, בסעיף הראשון
- ¹³ החלטת העצרת הכללית A/ES-10/L 20/Rev1 ברוב של 162 קולות בעד, 7 נגד ו-7 נמנעים.